

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

26.10.2023 nr. 11/2-6/167

La nr. 07-07/3163 din 11 octombrie 2023

Cu referire la examinarea și avizarea repetată a setului de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Urmare a examinării și avizării repetate a setului de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, Ministerul Finanțelor comunică următoarele.

Cu referire la proiectul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare, și anume paragraful „Calendar” și tabela ce reflectă obiectivele împrumutului/ponderea finanțării obiectivelor, insistăm asupra includerii în proiectul Amendamentului a datelor acceptate în cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 26 aprilie 2023. Totodată, menționăm ca datele și ponderile aprobate în cadrul ședinței CIPS au fost agreate inclusiv de membrii participanți din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, dl Vladimir Bolea, viceprim-ministru, ministrul agriculturii și industriei alimentare, precum și de dl Iurie Scripnic, Secretar de Stat al ministerului.

Suplimentar, referitor la pct. 1 (b) din proiectul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare, comunicăm că acesta prevede intrarea în efectivitate cu cel puțin 7 zile înainte de data debursării a unui amendament, în cazul efectuării debursării în dolari SUA sau lire sterline, care să încorporeze metodologia de calculare a ratei dobânzii pentru valutele respective. Întrucât un astfel de Amendament a fost semnat la data de 30 iunie 2023 și a intrat în efectivitate la 25 septembrie 2023, insistăm asupra excluderii pct. 1 (b) din proiectul Amendamentului.

Ministru

Digitally signed by Rotaru Petru
Date: 2023.10.27 09:00:19 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Petru ROTARU

Executor: Alexandrina SORBALĂ
Tel.: (022) 26-26-83
e-mail: alexandrina.sorbala@inf.gov.md

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

20.09.2023 nr. 11/2-6/110

La nr. 07-07/2822 din 13 septembrie 2023

Cu referire la examinarea și avizarea setului de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Urmare a examinării și avizării setului de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, Ministerul Finanțelor comunică următoarele.

Cu referire la proiectul Hotărârii de Guvern, acesta se va completa cu un articol nou care va conține următoarea prevedere: „Art. 1 Se ia act de proiectul Amendamentului Nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014”. Respectiv, se va ajusta și numerotarea articolelor existente în modul corespunzător.

Totodată, menționăm că în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, semnatarul unui Acord se împuternicește în baza Hotărârii de Guvern. Astfel, ținând cont de faptul că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este organul ce promovează Amendamentele în cauză, acestea urmează să fie semnate de către ministrul agriculturii și industriei alimentare. Prin urmare proiectului Hotărârii de Guvern și Nota de argumentare urmează a fi ajustate conform celor menționate mai sus.

În ceea ce privește contrasemnarea hotărârii Guvernului, se va redacta în felul următor:

„Viceprim-ministru,

Vladimir Bolea

ministrul agriculturii și

industriei alimentare

Ministrul Finanțelor

Veronica Șirețeanu”

Varianta în limba rusă a proiectului Hotărârii Guvernului se va ajusta conform celor menționate.

Suplimentar, informăm că, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1136/2007, poate fi înaintată propunerea adoptării unei singure Hotărâri de Guvern privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării în următoarele cazuri:

a) proiectul contractului de împrumut de stat extern este un contract-tip sau textul acestuia nu necesită negocieri;

b) semnarea contractului de împrumut de stat extern nu poate fi amânată;

c) semnarea urgentă corespunde intereselor Republicii Moldova;

d) există temeiuri suficiente să se considere că textul proiectului contractului de împrumut de stat extern propus spre semnare nu va conține diferențe de fond față de proiectul inițial al acestuia.

Prin urmare, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de organ responsabil pentru încheierea Amendamentului urmează să stabilească existența condițiilor menționate mai sus și să completeze în mod corespunzător Nota de argumentare.

Totodată, menționăm că, la data de 26 aprilie 2023, în cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică, a fost aprobată extinderea activităților eligibile și a termenului de implementare a Proiectului „Livada Moldovei”, modificările fiind specificate în Procesul Verbal al ședinței.

Cu referire la proiectul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare, menționăm că paragraful „Calendar” nu corespunde datelor calendaristice aprobate de CIPS, prin urmare, acestea vor fi revizuite.

Totodată, comunicăm că, la data de 20 iulie 2023 a fost ratificat Amendamentul nr.4, întocmit prin schimb de scrisori, la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei" și Amendamentul nr.3, întocmit prin schimb de scrisori, la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții pentru realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova, care are drept scop modificarea ratei dobânzii de referință pentru USD din LIBOR în SOFR și pentru GBP din LIBOR în SONIA. Astfel, pct. 1 (b) se va exclude din textul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare.

Suplimentar, în ambele amendamente, tabela ce reflectă obiectivele împrumutului, și anume ponderea finanțării obiectivului „laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității animalelor” de „minimum 5%” se va substitui cu „minimum 10%”, întrucât aceasta este ponderea aprobată de către CIPS.

Secretar de Stat

Digitally signed by Gumene Ion
Date: 2023.09.22 09:00:55 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion GUMENE

Executar *Alexandrina SORBALĂ*
tel. (022) 26-26-83
e-mail: alexandrina.sorbala@mfi.gov.md

Parlamentul
Republicii Moldova

CPE-04 nr.606

25 octombrie 2023

Comisia politică externă și integrare europeană

Domnului Vladimir BOLEA

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare

Domnule Ministru,

Cu referire la scrisoarea nr. 07-05/3352 din 24 octombrie 2023 expediem alăturat avizul consultativ al Comisiei politice externe și integrare europeană, adoptat în ședința sa din 25.10.2023, privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării *Amendamentului nr.5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, exprimat în temeiul art.7 și art.8¹ din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.*

Anexă: 1 filă.

Cu respect,

Ion GROZA

Vicepreședintele Comisiei

Executor: Constantin Butnaru

Tel.: +373 (022) 820 596; E-mail: constantin.butnaru@parlament.md

**Comisia politică externă
și integrare europeană**

AVIZ CONSULTATIV

**cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării
Amendamentului nr.5 la Contractul de finanțare dintre Republica
Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului
nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra contractului de finanțare în
vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”,
semnat la Chișinău la 31 iulie 2014**

Comisia politică externă și integrare europeană, în cadrul ședinței din 25 octombrie 2023, a examinat proiectul Amendamentului nr.5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „*Livada Moldovei*”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și, în temeiul art.7 alin.(2) și art.8¹ alin.(3) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova se pronunță în favoarea inițierii negocierilor și semnării acestora.

Ion GROZA

Vicepreședintele Comisiei

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 nr. 80, MD-2012 Chișinău • Tel.: + 373 22 578 205 • Fax: + 373 22 232 302 • <https://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/1/391 – 11834 din 12 octombrie 2023

La nr. 07-07/3163 din 11 octombrie 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a examinat repetat setul de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării *Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare FI83.887 (MD) Serapis 2014-0041 dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții* și a *Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei", semnat la Chișinău la 31 iulie 2014*, și reconfirmă avizul MAEIE nr. DI/1/391-10643 din 14 octombrie 2023.

Digitally signed by Mîtu Mihail
Date: 2023.10.12 15:23:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihai MÎȚU
Secretar General

Red. Petru Alexei
Tel. 022 578270

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 nr. 80, MD-2012 Chișinău • Tel.: + 373 22 578 205 • Fax: + 373 22 232 302 • <https://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/1/391 – 10643 din 14 septembrie 2023
La nr. 07-07/2822 din 13 septembrie 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a examinat setul de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării *Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare FI83.887 (MD) Serapis 2014-0041 dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei", semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și în temeiul articolului 25 al Legii 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat comunică lipsa de obiecții pentru aprobarea Hotărârii de Guvern propuse.*

Digitally signed by Mișu Mihail
Date: 2023.09.15 14:47:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihai MÎȚU
Secretar General

Red. Petru Alexei
Tel. 076007017

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE AL REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	0693
" 18 " 09	2023

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 13/2–3260 din 20.10.2023

La nr. 07-07/3163 din 11.10.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
cancelaria@maia.gov.md

Urmare examinării setului de acte definitivat privind *inițierea negocierilor și aprobarea semnării amendamentului nr.5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a amendamentului nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului "Livada Moldovei"*, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării reiterează poziția prezentată prin demersul nr. 13/2-2897 din 20.09.2023 și solicită respectuos reconsiderarea acesteia în vederea reevaluării condițiilor Programului.

Cu referire la afirmația că „ambele linii de creditare se completează armonios” semnalăm faptul că orice instrument financiar care implică cheltuieli din partea statului reprezintă un suport de stat reglementat de Legea privind ajutorul de stat. Linia de credit în cadrul "Livada Moldovei" presupune cheltuieli administrative din partea statului prin intermediul OGP AE și UIP, respectiv combinarea cu alte instrumente de finanțare (granturi, subvenții, garanții financiare) necesită evaluare minuțioasă.

În situația în care pentru același proiect investițional pot fi utilizate Granturi, subvenții, linii de credite prin intermediul OGP AE și garanții la credite, există riscul depășirii normelor privind ajutorul de stat. Asemenea cazuri există și distorsionează grav concurența economică precum și impactul investițiilor realizate. Există situații când pentru același proiect investițional antreprenorul a contribuit cu doar 10-15% resurse financiare proprii, restul fiind asigurat prin diferite instrumente financiare puse la dispoziție de Guvern. În acest context, există riscul să nu fie atinse obiectivele menționate la pct. 1-6 din răspuns.

Mai mult ca atât, Guvernul recent a lansat Programul 373 care presupune dobânzi fixe de doar 3% la creditele în valută și 7% la cele în lei, acestea fiind cele mai mici din piață. Respectivul instrument anticiclic vine să asigure predictibilitate antreprenorilor, or în perioade de crize dobânzile la credite fluctuează foarte mult (ex. anul 2022 când dobânzile la credite în cadrul Programului "Livada Moldovei" au ajuns și la 19,5%, fapt care a afectat grav mai mulți antreprenori).

Mai mult ca atât, în contextul creșterii dobânzilor în anul 2022 Guvernul a fost nevoit să intervină cu instrumente de compensare lunară a ratei dobânzii (diferit de mecanismul AIPA) pentru a evita transformarea creditelor în neperformante. Astfel, prin intermediul ODA au fost compensate circa 1400 de credite investiționale din care o bună parte o reprezentau credite în cadrul Programului Livada Moldovei.

Astfel, în contextul prelungirii Programului Livada Moldovei considerăm necesară reevaluarea Programului din perspectiva concurenței, a costurilor de implementare, a impactului asupra antreprenorilor și asupra Bugetului de Stat.

Secretar de stat

Viorel GARAZ

Digitally signed by Garaz Viorel
Date: 2023.10.27 16:17:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victoria Bejan, (022) 250-639

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 13/2–2897 din 20.09.2023
La nr. 07-07/2822 din 13.09.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
cancelaria@maia.gov.md

Urmare examinării setului de acte privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării amendamentului nr.5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a amendamentului nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării *Proiectului "Livada Moldovei"*, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Cu titlu informativ, atragem atenția asupra faptului că Antreprenorii din Republica Moldova, inclusiv din sectoarele eligibile pentru finanțare în Proiectul Livada Moldovei, au acces la creditele acordate din resursele proprii ale băncilor licențiate din țară, prin intermediul Programul de stimulare a investițiilor „373” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 din 07.06.2023 (FACEM).

În acest context, costurile suportate de antreprenori pentru creditele accesate din contul resurselor acordate în Proiectul Livada Moldovei nu sunt competitive cu costurile finanțărilor, în cazul accesării produselor de finanțare ale FACEM. Astfel, în proiectul „Livada Moldovei” rata dobânzii este una flotantă, prin urmare expusă riscurilor de volatilitate macro-economică, care în ultimă instanță afectează antreprenorii – beneficiari ai finanțărilor „Livada Moldovei”.

Mai mult, este de remarcat că avantajul economic de scutiri la plata TVA la import este neconcurențial și neloyal față de alți beneficiari ai finanțării și/sau antreprenorii care finanțează din surse proprii investițiile în active imobilizate (de ex. granturi din fondurile UE nu sunt scutite).

Adițional menționăm că, în termeni proximi, liniile de credit pe termen lung 5-10 ani vor fi disponibile pentru antreprenori, din contul mijloacelor financiare FACEM (mijloace financiare de la bugetului de stat, asistență creditară externă, veniturile obținute din creditare și recreditare, uzufructul generat în urma plasării resurselor financiare, alte surse neinterzise de lege). Prin urmare, produsele de finanțare FACEM vor conține inclusiv și componente de grant în condiții transparente, pentru beneficiarii care vor implementa cu succes proiectele investiționale în domeniile prioritare ale economiei naționale.

Totodată, evidențiem faptul că la moment contribuția proprie a beneficiarilor în proiectele investiționale, frecvent, reprezintă granturi, subvenții și/sau credite din resursele proprii ale băncilor. Or, această abordare nu este una viabilă din punct de vedere a rezultatelor pentru economia națională, prin diluarea efectului proiectelor investiționale și respectiv influența asupra PIB și asupra bugetului statului.

În contextul celor expuse, considerăm pertinentă reevaluarea conceptuală a condițiilor și modului de valorificare a resurselor disponibile în scopul maximizării efectelor asupra economiei.

Secretar de stat
Digitally signed by Gumene Vadim
Date: 2023.10.02 14:15:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vadim GUMENE

Victoria Bejan, (022) 250-639